

Gombold újra!

2012-ben is divat a magyar

Barna Judit

A ruhánk begombolása nem csak napi rutin, hanem a jelenünk magunkra öltése is. Amit felvesszünk, azzal kifejezzük egyéniségünket, ízlésünket, helyzetünket, céljainkat, hangulatunkat, s még mi minden mást! Az öltözködés, a divat a kultúránk része, és mint minden a kultúrában: úgy alkot újszerű és kreatív dolgokat, hogy közben támaszkodik a régi tudásra. A tavalyi, első „Gombold újra! Divat a magyar” kezdeményezés is ezen az úton járt. Nem csak egyszerűen ráfércelte a népművészetet a modern ruhákra, hanem a hagyományok és az újítás viszonyát gombolta újra. Bebizonyította, hogy az évszázados forma- és motívumkincs sokkal több értéket, izgalmat hordoz annál, semhogy pusztán tetszetős „kitűzőként” hordjuk, vagy idegenül lötyögjön rajtunk. Ebből a nagyszerű törekvésből megláthattuk, hogy a régi és az új, a népi és a városi jó ízléssel, arányérzékkel természetesen, és szervesen egymásba öltethető.

A viselettörténet újra gondolása

A Design Terminál Nonprofit Kft. immár második alkalommal írta ki a „Gombold újra! Divat a magyar” öltözképzési pályázatot a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium megbízásából. A résztvevők feladata volt a tetszőlegesen választott magyar viselettörténeti értékek átfarmálása, a hagyományok megújítása kortárs szellemben, a mai trendeknek megfelelő megjelenésben. A fő cél a tradicionális értékek beemelése a hazai és nemzetközi divatszakma látóterébe, a figyelemfelkeltés az igényes mindennapi viseletre, valamint a

fiatal tervezők és hagyományos kézműves műhelyek közötti együttműködésben rejlő lehetőségek bemutatása. A kezdeményezés azt kívánta elérni, hogy az eredményesen pályázó fiatal tervezők számára elősegítse önálló vállalkozásaik elindítását, sikeres piacra lépésüket és termékeik ismertségét a vásárlók körében – hozzájárulva ezzel a magyar kreatív ipar fejlesztéséhez.

A pályaműveket elnézve válik csak igazán

láthatóvá, hogy kultúránk, hagyományaink és népi művészetünk számtalan eleme igenis beépíthető a modern divat világába – fogalmazott *Teszári Nóra*, a Design Terminál szövegírója a Gombold újra! díjátadója előtt a budapesti Millenárison. Az esemény háziasszonya elmondta: a Gombold újra! elsődleges célja, hogy felkarolja a fiatal magyar tehetségeket. Sok tervező és designer eredeti, remek ötletét mutatja be a divatshow. Hangsúlyozta:

ez a kezdeményezés azoknak ad lehetőséget, akik kreativitásukkal és divattervezői érzékükkel alkotnak kiemelkedőt. A kiírás egyértelművé tette, a pályaműveknek idén nem a kifutónak, hanem a való életnek kell megfelelniük, tehát hordhatónak kell lenniük. Kiemelte: a pályázók idén sokkal komolyabb előkészítő munkát, kutatást végeztek, mint tavaly. Talán ennek is köszönhető, hogy ez alkalommal építészeti elemek is megjelentek egyes öltözékekben. Ilyen például a székely kapu és a zsindeyes tető, illetve képzőművészeti motívumként felbukkan a kosárfonás is. A szebbnél szebb ruhákat, táskákat nézve válik igazán láthatóvá, hogy kultúránk, hagyományaink és népi művészetünk számtalan eleme igenis beépíthető a modern divat világába.

Természetesen örülünk annak, ha fiatal magyar divattervezők sikereket érnek el külföldön, de a Gombold újra! mindenekelőtt az itthoni érvényesüléshez kíván lehetőséget biztosítani. A díjak, a nagyközönség előtt való bemutatkozás mind a magyarországi divatvállalkozások elindítását, a pályázók nevének köztudatba kerülését segíti elő- hangsúlyozta.

Hagyományos és kortárs dizájn

Idén már két kategóriában is indulhattak a tervezők: a *Kortárs öltözképzési* pályázaton a magyar viselettörténet tetszőleges értékeit írhatták át korszerű, napjainkban is hordható formába. A résztvevők feladata az volt, hogy a magyar viselettörténet valamely tetszőlegesen választott korszakából merítsenek inspirációt, és dolgozzák fel az adott kort a legfrissebb divattrendeknek megfele-

lően. A *Design és hagyomány* kategóriában fiatal magyar divattervezők által előre elkészített szabásminta alapján, hagyományos kézműves technikával vagy anyagból készült, egyedi ruhadarabokkal indulhattak a jelentkezők. Ennek a kategóriának a célja, hogy a kézműves mesterségek képviselőit összehozza a városi tervezők kultúrájával.

A pályamunkák válogatásakor a szakmai zsűri figyelembe vette, hogy a kollekciók mennyire építhetők be a mindennapi viseleteket tartalmazó kínálatba. A népművészet, a formatervezés és a divat területéről érkező tervszűri feladata a beérkező pályázati anyagok elbírálása és a legjobb, kifutóra kerülő tervek kiválasztása. A kulturális élet legkülönbözőbb területeit képviselő döntőzsűri feladata, hogy a március 31-én bemutatásra került kollekciók közül kiválassza a Gombold újra! pályázat idei győzteseit..

A 2012-ben a szervezők különös figyelmet szenteltek annak, hogy egy tiszta és átlátható versenyhelyzetet teremtsenek: a zsűri tagjai egységes etikai nyilatkozatot írtak alá, mely bárki számára hozzáférhető.

A szárnyaló fantázia legjobbjai

A tavalyi 450 indulóval szemben idén közel 1000 fiatal tervező indult, melyből huszonnégy végleges pályamunka érkezett a kifutóra a Kortárs öltözék, tizenegy a Design és hagyomány kategóriában.

A bemutatót a tavalyi győztes, Gyöngyösi Renáta immár saját márkája, az INER kollekciója nyitotta, majd recehorgolt combfixtől a gyönggyel hímzett népi mintás tarisznán keresztül a kosárfonás technikáját alkalmazó, és busó fejdíszekig változatos kiegészítőket láthatott a közönség. Sokác motívumokból merített férfi felsők, aranyflitteres női ruhák, fehér trencskók, maderás nyári ruhák, extrém kötött öltözékek, piros műbőrrel kombinált kékfestők mind-mind a fiatalok kreativitását és szárnyaló fantáziáját tükrözik.

A Kortárs öltözék pályázat győztese és a rendezvény voltaképpen fődíjasa Farkas Anett lett, aki elmondta, hogy a Zsindely elnevezésű kollekciójánál a népi építészetből indult ki, és valóban Makovecz Imre szimbólumai inspirálták, többek között a szárny- és az arcmotívum is töle jött a kollekciójában. Farkas Anett a győri Széchenyi István Egyetemen hallgat építészetet, divattervezést korábban nem tanult, ez az első, de tervei szerint nem az utolsó öltözék kollekciója. "Mindenképp szeretném folytatni a divattervezést" – mondta, hozzátéve, ahogy azt sok példa is mutatja, erős a kapcsolat az építészet és a divat között. A *Design és hagyomány*

pályázat öltözék nyertese Somogyi Anett. A Kortárs öltözék kategóriában Nagy Móni és Hendzsel Ilona, a Design és hagyományban Vitányi Annának jutott a legjobb kiegészítőért járó díj.

A Kortárs öltözék pályázat nyertesei összesen 1,1 millió forintos pénzjutalomban részesülnek, továbbá a Marie Claire magazin öt éves születésnapj számának a címlapján, illetve a Marie Claire Fashion Days-en is bemutatkozhatnak. A Design és hagyomány pályázat győztesei 400 ezer forintot kapnak, valamint féléves gyakornoki időt tölthetnek a Katti Zoob és az Attitude márkák műhelyében.

Egy sor különdíjat is kiosztottak. A szervezők olyan partnereket is bevontak, akik a nyertesnek tényleges megvalósítást kínálnak, mert a cég kézzelfogható, gazdasági értékkel gazdagodik. A Vodafon különdíját nyerte Erdei Gergely, aki a cég Fashion Streeten található Smart Store-jában dolgozók formaruháját tervezheti meg, a Samsung fényképezőgépeket hozott több díjazottnak. Vitézy Dávid BKK-vezér helyszíni bejelentése szerint ismét megújul a közlekedési vállalat munkatársainak öltözeke, mert Hegedűs Anna és Molnár Madarász Melinda különdíjasok tervezhetnek új formaruhát. Különdíjat vehetett még át Söptei Eszter (Black Box Concept Store), Szűcs Ágnes (OurStyle Boutique), Kalácska Zsanett (WAMP) és Domokos Mihály (Fashion Issue).

A divat szakmai napja

A Gombold újra! egész napos rendezvényén, a Dress code: Business Konferencián a magyar tervezők versenyképességéről, az online kommunikációról, az arculatról, a márkaépítésről, a fiatal tervezők támogatásáról, hazai és nemzetközi piacra lépési lehetőségeiről következett szakmai párbeszéd. Itt mutatták be „A magyar divat 1116 éve” című, a szervezők gondozásában megjelent angol és magyar nyelvű látványos kivitelű albumot, amely a magyar viselettörténetet évszázadait dolgozza fel a honfoglalástól napjainkig.

„Magyar divat 2012” címmel a legsikeresebb magyar divattervezők 2012/2013 őszi-téli kollekcióinak bemutatója adott teret a kifutón mai magyar divat formálójának -a már befutott dizájnerektől az ifjú tehetségeig. Felvonultak Sarman Nóra, Tomcsányi Dóri, Mojzes Dóra, Szegedi Kata, Benus Dániel, Lakatos Sándor, Abodi Dóra, Kosányszly Dóra, az Artista és a Kepp Showroom kollekciói.

Az alkotók és vásárlók találkozásaként magyar dizájnerek, divattervezők által tervezett ruhák és kiegészítők

szítók kínálata, a WAMP Fashion vásár színesítette a programot.

Az esemény összköltségvetése mintegy 150 millió forint volt, a KIM lakossági kommunikációs célokra kötött keretszerződésének terhére.

A rendezvény létrehozásában közreműködött a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Hagyományok Háza, a Népművészeti Egyesületek Szövetsége, a Samsung és a Vodafone.

Jó hír, hogy a divatszakmában idén folytatódott az egy éve megkezdett munka. Még jobb hír, hogy az érdeklődés töretlen – egymásra találtak a szereplők: a

szervezők, a tervezők és a közönség. Az eredeti ötlet immáron olyan lett, mint a népművészet maga: hagyománnyá vált. A számos külföldi példából meritő, ám így is nemzetközi ritkaságnak számító kezdeményezés másodszor még erőteljesebben bizonyította be, hogy a hagyományos és a kortárs értékek összeegyeztethetők. Az esemény nem csupán több tehetséges fiatal tervezőt indított el a piacra lépés útján, de számos meghatározó nemzetközi médium figyelmét is felkeltette hazánk kreatív vállalkozásai iránt.

Fotók: Botár Gergely